

Birte Andersens prædiken 11. søndag efter trinitatis

Taler

Birte Andersen
Sognepræst

Dato

6. august 1978

Sted

Lundehus Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 7, vers 36-50

1 Denne tekst er svær at prædike over, fordi historien taler for sig selv.

Egentlig burde der ikke føjes noget til. Stærk og dramatisk står den der, og siger, hvad den skal.

5

Den fortæller, at de mennesker, der kom Jesus nær, var de udstødte og foragtede, og ikke de pæne og fromme, der havde deres rimelighed og rygte at tage vare på, og derfor ikke kunne kende Gud i Jesus, ja, ikke engang kunne anse ham som profet.

10

De udstødte og foragtede. Jamen, de var vel ikke bedre end den fromme og sikkert gode farisæer. Nej, sikkert tværtimod, men de udstødte og foragtede var så langt ude, og havde set så dybt i tilværelsens bund, at de kunne skelne mellem kærlighed og kærlighed.

15

Og kunne kende ægte kærlighed, hvis de kom til at opleve den.

Den prostituerede, som historien handler om, vidste nok især, hvad kærlighed IKKE er. Men hun kunne kende kærligheden, da den mødte hende, og derfor elskede hun Jesus. Enkelt og stærkt som kontrast til sin egen nød.

20

Hun løb over af glæde, og hendes glæde gjorde hende stærk nok til at bryde ind i de fine kredse og bekende både sin armod og sin glæde. Hun fik kraft til at smide sin maske og sin rimelighed, den nemlig, at udstødte havde at forblive udstødte og ikke blande sig i de pænes cirkler.

25

Hendes kærlighed sprængte hendes rolle og hendes skal.

30 "Enhver som elsker, er født af Gud og kender Gud," står der i første Johannesbrev.

Jesu tilgivelse og kærlighed får hende ikke til at flygte fra virkeligheden, men får hende til at se den i øjnene. Det er derfor, hun græder over sit liv, men det er også på grund af den, hun får en ukendt styrke til at fastholde sin kærlighed.

35

Hun ødsler kostbar olie ud over Jesus. En hellig ødselhed, for nu er hun kendt af Gud. Nu handler hun selv på egne præmisser og ikke som hun var vant til i sin foragtethed – på andres præmisser. Men at handle på egne præmisser, når det er glæden, der ikke kan undertrykkes, er at være omsluttet af Guds skaberkraft. Det er det, tilgivelsen er.

40

Og når Jesus siger, at kvindens synder er tilgivet, siger han ikke andet end det, der havde fået kvinden til at ødsle ned kostbar olie. Han fastslår egentlig kun for farisæeren og hans gæster, at kærligheden og tilgivelsen er det samme. At være kendt af Gud er at kærlighed skaber tilgivelse, og tilgivelse skaber kærlighed.

45

Men synderne da. Luderens blev tilgivet, men hvad med farisæerens? Som Jesu lignelse fortælles, skyldte han ikke Gud så meget som kvinden. Men det var måske netop hans synd. I farisæerens holdning ser vi meget klart, hvad synd er.

50

Kirken har talt så meget om synd, at det ord er slidt op for mange mennesker. Det skyldes blandt andet, at kirken har hæftet sig ved nogle konkrete overskuelige overtrædelser, som f.eks. de seksuelle synder, som den prostituerede her får os til at tænke på. Og det skyldes, at kirken har dømt mennesket i bund og grund syndigt, så mennesker har givet op. Har opgivet at arbejde på godheden, at længes efter kærligheden, og at sætte sig selv ind på forandringen.

55

Kirken har totalt fordømt menneskets begær, men derved er barnet smidt ud med bade vandet – for vi er hørt op med at begære et bedre liv, at begære Guds kærlighed.

60

Når kirken har prædikeret menneskets totale indviklethed i synd – at mennesket, selv når det gør godt, gør det af egen interesse og egoisme –, har kirken haft ret på ét plan, men glemt de andre, så de FIK uret. For i virkeligheden har kirken så

reduceret Gud. Man har villet gøre Gud stor ved at gøre mennesket lille – men det kan man ikke – uden også at gøre Gud lille. For Gud har skabt os, og selv om vi handler mod Guds bestemmelse, står vores oprindelse fast. Og han kan bruge os, selv som brodne kar, som sine redskaber. Kærligheden og godheden kan ske
70 – ikke på grund af os, men gennem os.

Synd er ikke de konkrete enkeltovertrædelser, men synd er en holdning, som måske enkelte dyrker, men som de fleste forfalder til og sidder fast i.

75 Synd er mistillid til Gud. Det er at gå ud fra, at Gud ikke under én kærligheden og livet. Og tror vi ikke, at Gud giver og opretholder vort liv, kan vi reagere på to måder, som begge er syndens frugter, som de gamle sagde.

Vi kan reagere ved at hævde os selv. For tror vi ikke, at vi har fået livet skænket,
80 skal vi skaffe os det selv, og det gør vi ved at hævde os. Så hævder vi os både på vor egen hvilen i os selv og på de andres bekostning. Tror vi ikke, at vi har livet fra en magt der er større end os, må vi stjæle det fra andre mennesker.

Men vi kan også reagere ved at undertrykke os selv. Når vi ikke tager Guds løfte
85 om livet og hans kærlighed alvorligt, elsker vi ikke os selv som vi skal, når vi er i familie med Gud, men undertrykker vore længsler og behov. Vi fornægter Guds kærlighed ved at undertrykke vor længsel efter den. Det er GUDS LIV, vi undertrykker, når vi undertrykker os selv, for det er Guds liv, der skal lykkes gennem os. Begrænser vi vort begær efter fællesskab og glæde, bliver vi vidner
90 om begrænset liv, og ikke vidner om Guds ødselhed.

Farisæren var ikke så fattig, at han var nødt til at tage livet af Guds hånd. Han skyldte ikke Gud noget – det var hans synd.

95 Mens luderer var så fattig, at hun kunne tillade sig at skyldte Gud noget, og det blev hendes rigdom, hendes glæde.

Det var hende, der blev vidne om Guds hellige ødselhed på trods af sit foragtede liv, og ikke den fromme farisæer, der ikke skyldte Gud noget. Heller ikke Guds
100 glæde – for han tog selv æren for sit gode liv. Men at tage æren for den godhed, der lykkes bagom ens ryg, er at pervertere den.

Kun den glæde, der ikke har sig selv som grund, men hviler i tilværelsens magt,

105 kan gives videre, når de gode grunde for glæden hører op. Kun da kan vi bryde
krukker af glæde – selv mens vi græder.

Tilgivelse er, at vi kan møde andre mennesker uden frygt og angst, fordi en
magt, der er større end os, giver os lov at begynde forfra. Både vore overgreb på
110 andre mennesker og vort ulevede liv, mister deres karakter af magter over os,
fordi kærlighedens magt punkterer dem.

Og så kan vi begynde forfra med at begære – begære Guds liv, begære at få vor
afmagt sprængt.

115

Anna Marie Aagaard siger i et digt:

Gud, hav medlidenhed
med dem der er uden begær:
120 de veltfredse, veltilpassede
der altid har nok.

Gud hav medlidenhed
med dem hvis begær blev stympet:
125 ægtefolkene der holdt op med at længes
efter en enhed de aldrig fik –
søndagskøreren der fik videlyst kvalt
i mesterlære og skafferæs –
alenepiggen
130 hvis begær ingen spørger efter.

Gud lær os at begære.
Gør os til ét sitrende begær
efter dig.

135

Amen.

Kilde

140 Manuskript taget fra "Guds ord i kvindemund – prædikener holdt af kvindelige præster 1976-80" udgivet af
Kritisk Forum for Praktisk Teologi, 1. oplag 1980, efter aftale med udgiveren og prædikant.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

11. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

145

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/birte-andersens-praediken-11-sondag-efter-trinitatis>

150

155

160

165

170

175

180